

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 897
van **GWENNY DE VROE**
datum: 30 juli 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Bestrijding overlast door kraaiachtigen - Trechtersvallen en Larsenkooien

Kraaiachtigen kunnen voor heel wat schade en overlast zorgen in de landbouw, rond luchthavens of zelfs in specifieke biotopen van andere dieren. Het is helaas soms noodzakelijk om die overlast in te dijken. Daartoe kunnen de dieren bestreden worden door gebruik te maken van diverse technieken, zoals het gebruik van trechtersvallen en Larsenkooien.

Een aantal mensen, die meestal met kraaien worden geconfronteerd in omstandigheden waarin geen overlast wordt ervaren, zoals in opvangcentra, stellen zich vragen bij het gebruik van deze instrumenten vanuit dierenwelzijnsstandpunt. Er wordt met een beschuldigende vinger gewezen in de richting van personen die de vallen en Larsenkooien niet op een correcte manier zouden gebruiken en die gevangen dieren op een dierenonvriendelijke manier zouden doden, meer bepaald door hun nek te breken.

Evenwel moet uit de toelichting op de website van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) rond kraaiachtigen blijken dat er een aantal garanties is ingebouwd om wantoestanden te voorkomen. ANB stelt over het gebruik van trechtersvallen en Larsenkooien immers het volgende:

"Deze mogen enkel vangklaar worden opgesteld in de periode van 16 februari tot en met 15 oktober. De vallen/kooien worden dagelijks gecontroleerd en alle andere gevangen dieren dan de soorten waarvoor het gebruik van vallen is toegestaan, worden dadelijk ter plekke in vrijheid gesteld. Voor elke toegelaten val/kooi mag de aanvrager maximaal twee levende lokdieren van de te bestrijden soort in zijn bezit hebben, gebruiken en vervoeren. De lokdieren moeten voedsel, water en beschutting ter beschikking hebben. Een val/kooi bevat geen vlees of slachtafval als lokaas. Elke val/kooi wordt geïdentificeerd met een weersbestendig plaatje waarop de naam van de te bestrijden soort, het telefoonnummer van Natuur en Bos alsook - in voorkomend geval - het jachtverlofnummer van de plaatser van de val of het referentienummer van de verleende afwijking leesbaar vermeld staan. Daarnaast wordt de volgende tekst op het plaatje vermeld: "Deze val is geplaatst conform de uitvoeringsmodaliteiten van het Soortenbesluit van 15 mei 2009, bijlage 3."

1. Valt het gebruik van trechtersvallen en Larsenkooien ter bestrijding van kraaiachtigen onder 'diervriendelijke praktijken'?

Zo ja, hoe wordt dit verantwoord?

2. Zijn er indicaties dat trechtersvallen en Larsenkooien niet op een correcte manier worden gebruikt?

3. a) Klopt het dat gevangen kraaiachtigen op een dierenvriendelijke manier worden gedood, meer bepaald door hun nek te breken?
b) Is dat een toegestane methode om de dieren te doden?
Zo niet, hoe wordt gecontroleerd dat degenen die de dieren vangen hen op een meer diervriendelijke manier doden?
c) Welke methoden zijn daarbij wél toegestaan?
4. In hoeverre worden dergelijke trechtersvallen en Larsenkooien überhaupt gebruikt in de bestrijding van overlast door kraaiachtigen in vergelijking met het gebruik van andere technieken?
5. Wordt het gebruik van trechtersvallen en Larsenkooien ontraden door ANB?
Zo ja, met welke verantwoording?
6. a) Hoe vaak ontving ANB een melding van verkeerd gebruik of andere overtredingen van trechtersvallen en Larsenkooien?
b) Wat zijn de meest gemelde overtredingen?
c) Hoeveel van deze meldingen bleken onterecht te zijn of gebaseerd op een misverstand en werden aldus geseponneerd?
d) Hoeveel van de meldingen hebben geresulteerd in een ingrijpen door ANB?
e) Hoeveel sancties werden opgelegd?

Graag de cijfers voor de periode 2016-eerste helft 2020, opgedeeld per jaar en naar trechtersvallen resp. Larsenkooien.
7. Wordt elke klacht effectief opgevolgd door ANB?
Zo ja, wat is de gemiddelde behandelingstermijn van dergelijke klachten?
8. a) Hoe schat de minister het gebruik van trechtersvallen en Larsenkooien in de toekomst in?
b) Is er in het kader van het gebruik van diervriendelijke technieken perspectief op het aanwenden van alternatieve technieken die het gebruik van trechtersvallen en Larsenkooien overbodig kunnen maken?
Zo ja, over welke technieken gaat het?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Ben Weyts (729), Zuhal Demir (897).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 897 van 30 juli 2020

van **GWENNY DE VROE**

1. De bestrijding van (sommige) kraaiachtigen met behulp van trechtersvallen en Larsen-kooien wordt wettelijk geregeld door Bijlage 3 van het Soortenbesluit van de Vlaamse regering (referentie in bijlage). Het is een wettelijke voorwaarde voor het gebruik van deze vallen en kooien dat de gevangen dieren op een diervriendelijke manier worden gedood (bepaling 3.8), maar het vangen van dieren uit het wild veroorzaakt hoe dan ook stress, welke ook de methode van vangen is. Dus diervriendelijk kan dat bezwaarlijk genoemd worden. De vraag stelt zich of het beoogde doel op een diervriendelijker manier bereikt kan worden.
2. Larsenkooien en trechtersvallen worden niet steeds conform de voorwaarden gebruikt. Bij overtredingen treedt de Natuurinspectie van het Agentschap voor Natuur en Bos op (zie vraag 6.). De dienst Dierenwelzijn krijgt sporadisch klachten over het gebruik van deze kooien, veelal van melders die bezorgd zijn over het ontbreken van voedsel, water en beschutting in deze kooien.
3. a) Wij verwijzen naar de richtlijnen voor het humaan doden van dieren, zoals opgesteld door de American Veterinary Medical Association (AVMA Guidelines for the Euthanasia of Animals: 2020 Edition. American Veterinary Medical Association (2020)). Indien goed uitgevoerd, en voor zover toegepast door iemand die hierin ervaren of opgeleid is, geldt cervicale dislocatie als een aanvaardbare dodingsmethode voor vogels tot 3 kilogram, met inbegrip van wilde vogels.
b) Zie vorige. Alle bestrijdbare kraaiachtigen vallen onder de vermelde gewichtsdrempel. De methode wordt dan ook beschouwd als conform de bepaling van het Soortenbesluit (zie 1.), en is dus toegestaan.
c) Alle methoden die voldoen aan de bepalingen van het Soortenbesluit zijn toegestaan (zie 1.).
4. Voor het gebruik van Larsenkooien en trechtersvallen is een afwijking vereist, die voor een bepaalde termijn geldig is. De afwijkingen die momenteel geldig zijn, omvatten in totaal 7.345 Larsenkooien en 2.694 trechtersvallen.

Het ANB beschikt niet over cijfers van het aantal gedode kraaiachtigen enerzijds door gebruik van vallen en anderzijds door afschot, waardoor de gevraagde vergelijking kan dan ook niet worden gemaakt.

Buitenlands onderzoek wijst uit dat het gebruik van vallen en kooien alvast effectief is in het reduceren van lokale populaties van kraaiachtigen en dus ook van de schadegevallen.

5. Het ANB raadt het gebruik van trechtersvallen en Larsenkooien aan noch af.
6. a) Voor de Larsenkooien werden in de periode 2016-2020 55 meldingen van mogelijke overtredingen geregistreerd. Voor trechtersvallen werden in diezelfde periode 44 meldingen van mogelijke overtredingen geregistreerd.

	2016	2017	2018	2019	2020
Larsenkooi	6	12	14	6	17
Trechterval	4	6	10	13	11

- b) Voor Larsenkooien hebben de meeste klachten betrekking op bezorgdheden inzake het welzijn van de lokdieren, gevolgd door klachten over de conformiteit met de voorwaarden.

Voor trechters vallen zijn er minder klachten over het welzijn van de lokdieren (gezien de grootte). De klachten hebben vooral betrekking op de conformiteit met de voorwaarden.

- c) De Natuurinspectie heeft hierover geen cijfers bij.

- d) Van de meldingen over Larsenkooien en trechters vallen werd naar schatting 80% opgevolgd op het terrein. Meldingen die niet expliciet misbruik aangeven, maar vragen om na te gaan of de kooien en vallen reglementair zijn opgesteld, worden over het algemeen niet behandeld.

Natuurinspecteurs zijn tijdens hun toezicht uiteraard wel alert voor die tuigen en voeren tijdens dit toezicht regelmatig controles op eigen initiatief uit.

- e) In de periode 2016-2020 werden 17 aanmaningen voor Larsenkooien en 24 voor trechters vallen gegeven. Daarbij kwam telkens de vraag de vangtuigen te conformeren of herhaling van feiten te voorkomen.

In de periode 2016-2020 werden 27 processen-verbaal opgemaakt voor Larsenkooien en 38 voor trechters vallen. De vaststellingen gingen vaak gepaard met andere inbreuken op de jacht- of soortenwetgeving.

Het Parket sepondeerde in die periode 4 processen-verbaal wegens gebrek aan bewijs.

Wat sancties betreft, moet er rekening mee worden gehouden dat het vaak enkele jaren duurt vooraleer er een definitieve boetebeslissing valt. Vanaf 2018 kon de bestuurlijke beboetingsentiteit ook bestuurlijke transacties opleggen. Het is de verwachting dat voor bovenvermelde processen-verbaal in de loop van de volgende jaren nog boetebeslissingen zullen vallen.

De voorlopige cijfers zijn als volgt: voor de periode 2016-2020 werden 9 sancties uitgesproken voor Larsenkooien en 16 voor trechters vallen.

7. Zie d) onder vraag 6. Gelet op het wijdverspreid gebruik, en op de tijd voor de inspecteurs om zich naar de plaats te begeven, is het niet haalbaar en niet efficiënt om elke klacht effectief op te volgen. Vangkooien worden vaker gecontroleerd tijdens toezichtrondes (waarbij niet-hoogdringende meldingen worden gebundeld) dan op afroep.
8. De dienst Dierenwelzijn heeft geen onderzoek gevoerd naar het gebruik van genoemde vallen en kooien noch naar mogelijke alternatieven.
 - a) Ik verwacht op middellange termijn geen toe- of afname van het gebruik van deze vallen en kooien.
 - b) Buiten afschot en afvangst worden geen andere lethale technieken onderzocht. De meest diervriendelijke manier om met schade door kraaiachtigen om te gaan, blijft hoe dan ook om de schade, en dus het doden van de dieren, te vermijden.

De bestrijding door middel van trechtersvallen en Larsenkooien kan dan ook alleen worden uitgevoerd waar preventieve maatregelen, zoals beschreven in de code van goede praktijk ter uitvoering van bijlage 3 van het Soortenbesluit, worden ingezet maar onvoldoende blijken.
(<https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1018227&datum=&geannot eerd=false&print=false#H1046184>)